

Előfizetési árak:

Égész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónapra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiac, a város-házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postt soronként 5 krajával számítottak.

Fontos ülészak.

— január 25.

A mostani országgyűlésnek erre a második ülészakára igen fontos teendők egész sorozata várakozik. Mindjárt két jelentékeny momentummal kezdődött az új ülészak. A bizottságok megalakulásánál sok ifju tagot juttattak be az egyes bizottságokba. Az igazságügyi bizottságból kihagyták Chorin Ferenczet és Emmer Kornélt és szintén két fiatal tagot szorítottak be helyükbe.

Némelyek büntetést láttak ebben Chorin Ferenczre és Emmer Kornélra nézve, kik a mult nyáron hevesen elleneztek az esküdt-széki eljárásról szóló törvényjavaslat némely intézkedéseit. A szabadelvűpárti vélemény azonban nem lát ennek a két férfinak kihagyásában semmiféle büntetést, csupán a szabadelvű tagok homogenitása miatt hagyták ki a nevezett urakat ebből az igazságügyi bizottságból, hol különösen Emmer Kornél nagyon is nélkülözhető lesz.

Ugyan főként Emmer Kornél barátai iparkodtak közvéleményt és hangulatot teremteni az eset miatt, azonban nem nagy vizet zavartak fel és csendesen áttértek

a ház első legfontosabb tárgyára, az ujjonczozási javaslatra, melyet alig kétórás ülésben letárgyaltak és elfogadtak.

Hisz emlékezünk rá, hogy az obstrukciós ellenzék azzal fenyegetőzött, hogy az obstrukciót folytatja ezen szintén határidőhöz kötött javaslat ellen. De ma már nincs obstrukció, sőt alig létezik közjogi ellenzék. Az a néhány hirmondónak megmaradt szélső baloldali tisztán az elvi álláspont kifejtésére és annak rövid indoklására szorított, a közös hadsereg részére kért ujjonczjutalékot megtagadván és visszautasítván. Ennek a sablonos régi nótának elzengése után aztán az ellenzék megint leszerelt és talán végleg, mert ebben a szélsőbalpártban súlyos betegség dúl. Nagyot akarnak, a hibáért egymást okolják és teszik felelőssé. Bizony nagyon megártott nekik az a két obstrukció, a melyet a mult évben műveltek. Az ország egész közvéleménye ellenünk fordult és ők elfogadható okokat nem tudtak felhozni, politikailag vesztesek lettek.

Valószínűleg a budget-vita is minden nagyobb akadály nélkül fog lefolyni és a költségvetés elintézésére talán két hét elégséges lesz. Legalább gyorstempóban fog

lefolyni a vita. A haragvó Achillesek ott duzzognak valahol félrevonulva a zugban. Ők bizony oda nem szólnak, még ha darabokra felszeletelve adják is el azt a hazát. Az obstrukció csufos kudarcza talán örökre elvette kedvüket. Minden puszkaporukat elpazarolták, de azért készséggel elhiszszük nekik, hogy majd a végleges kiegyezési javaslatoknál megint megemberelik magukat.

S valóban a legelső és legfontosabb feladat most a költségvetés elintézése után: a kiegyezés létesítése. Az osztrák miniszterek, kiknek tárczája körét érinti ez a kiegyezés, a napokban érkeztek Budapestre, hogy a magyar kollegáknál bemutatkozzanak, mint új emberek. És tudni véljük, hogy Gautsch báró osztrák miniszterelnök ezt a látogatási udvariassági ténnyt tényleg összekapcsolta, némi eszmeeserével a függőben hagyott kiegyezés felől. Természetesen a kvóta foglalkoztatja most leginkább a közvéleményt. Egymást érik a jól értesültség színében megjelenő tudósítások a tervezett kvóta nagyságáról. Egy bécsi lap közli Badeni gróf állítólagos tervét a kvótáról, e szerint Magyarország 36%-ot fizetne. Egy másik verzió szerint a magyar kormány

TÁRCZA.

A hypnotizmus élettana.

(Folyt. és vége)

Ezen állapotban az ember magától nem kezdeményez semmit, mert akarata nincs, de minden neki bement gondolatot valóság gyanánt azonnal elfogad, bármily képtelenség legyen is az, mert az agy gátló működés nála hiányzik. Emlékező képessége meg van ugyan, de magától nem működik, épen az akarat hiány miatt azonban ha valamely dologra emlékezni fog. Ezen az alapon egész könnyűséggel lehet az összes hypnotizmus jelenségeknél élettani magyarázatot adni, sőt ezzel tisztába jöven előre megmondhatjuk, hogy miféle kísérletek fognak sikerülni s mifélek nem.

Fődolog megérteni azt, hogy az összes ide tartozó jelenségek közt egy sincs melyhez az emberi szervezetnek, valamely rendkívüli, különös, a megszokottól eltérő működése volna szükséges. Mielőtt valakinél az akarat és gátló működések hiányoznak, a többiek pedig meg vannak, bármilyen módon idéztetett is elő ezen állapot, az összes hypnotizmus tünetnyek jelentkezhetnek nála. Ilyenkor az egyén hozzáférhető minden suggestiónak, mialatt az akaró és bíráló képesség nélküli egyénben mesterségesen felébresztett eszmét értjük. Suggestio e szerint az, midőn a hypnotizáltnak azt mondjuk, hogy für-

dőben ül, hogy madár szállt az ujjára, vagy kutya rohant rá. Ilyenkor ő nem csak elhiszi azt a mit neki mondunk, hanem valósággal látja magát a fürdőben, látja a madarat s látja a kutyát az előbbinek örvend az utóbbtól fél. De nem fog megijedni olyan vadállattól, melynek hírére soha sem hallotta, vagy ha előtte ismeretlen nyelven nevezük meg azt. Például egyszer azt mondtuk neki, hogy egy „canis” (kutya neve latinul) rohan rá és nem ijed meg egy cseppet sem, csak csudálkozó arezot mutatott, mint a ki nem tudja miről van szó. De midőn azt mondtuk, hogy a canis egy vad, dühös erős állat, akkor a legnagyobb irtózat tükröződött arczán. Kétségtelen, hogy nem a kutya alakja jelent meg előtte, hanem valami ismeretlen ijesztő szörnyeteg képe, a mit felidézett a félelem suggerálása.

Midőn azt suggerálták neki, hogy senki sincs a szobában, akkor ő ezt gátló működése hiánya miatt rögtön valóság gyanánt fogadta, azon pillanattól kezdve a bent levőket nem látta hangjukat nem hallotta s így azok közül nem is ébreszthette őt fel senki. Engem azonban látott a szobába belépni, hangomat hallotta s ezért parancsomra fel is ébredt.

Midőn azt mondtuk, hogy nem tud lélegzetet venni, akkor nem szándékosan tartotta vissza lélegzetét, hanem egyszerűen nem tudott lélegzetet venni, mintha lélegzési képessége egyszerre megszűnt volna.

Nehezebbnek látszik a fadarabban létrehozott égési hólyag keletkezésének megmagyarázása. Pedig ez is egyszerű dolog, ha figyelembe vesszük a hólyag képződési módját valóságos égetésnél. Ha igazi tüzes vas érinti kezüket, fájdalmat érzünk, mert az érző idegeinket izgatja, ezen izgalom az agy közvetítésével áttérjed a véredénymozgató idegre s ennek következménye gyanánt a vér savó tartalma a véredényből átszivárog a bőr felhámja alá s azt hólyag alakjában felemeli. Ugyanez történik a hypnotizált tüzes fadarab által, melyet a hypnotizált tüzes vasnak tart. Az érintés pillanatában éri a fájdalmat s ez megindítja nála épen azon idegműködéseket, melyek valóságos égetéskor beállanak. Ez esetben nem izgattnak közvetlenül a véredények idegei, hanem az agyból, mely az égetést valóságnak tekintette, indul ki az inger, mely aztán ugyanazt a savó kiizzadást okozza, mintha valóságos tüzes vas ingerelte volna az idegeket. Természetes már most az is, hogy ilyen módon a bőr tulajdonképeni elszenesedése nem is fog bekövetkezni, mert ez utóbbi elváltozás nem idegműködésen alapszik, hanem magának a magasabb hőfoknak közvetlen hatása, a mi pedig a fadarabnál ment meg.

Egyszerű a gyilkossági kísérlet magyarázata is. A médium a suggestio felvétele után tisztában volt azzal, hogy az illető orvost megöli. Hogy miért, arra nem gondol. Hogy ezzel bünt követ el, eszébe sem jut, mert nincs nála meg a

kijelentette volna, hogy 35%-on alul kell maradni a Magyarországra eső aránynak. Mindezen híresztelésekkel szemben a tények a következők:

Az osztrák miniszterek egyenesen a kiegyezés céljából jöttek Budapestre. Ez ügyben Bánffy Dezső miniszterelnöknél pénteken délelőtt 10 órától délután 4-ig tanácskozások voltak, az illető magyar szakminiszterek közreműködésével. Az osztrák vendégek, a kikről pedig azt irták, hogy két napig maradnak Budapesten, már pénteken este hazautaztak. Félhivatalos tudósítás szerint érdemleges megállapodás nem jött létre, hanem a budapesti tanácskozás az egyezkedési kísérletek mikénti módját állapította meg és az érdemleges tanácskozásokat Bécsben folytatják. Így tehát a kiegyezés egyes részleteiről, valamint a kvótáról terjesztett hírek merőben alaptalanok.

Az lehet, hogy tényeknek és törvényes álláspontnak felel meg az a hír, hogy Bánffy Dezső báró miniszterelnök kijelentette volna, hogy a kvóta-arány megállapítása a kvóta-küldöttség feladata és így ez a kérdés az egyezkedési tárgyalásokból kihagyandó. Aztán beszélnek a Badenivel létrejött egyezmények fenntartásáról, a junktim-követelésekről. Mindezeket a híreszteléseket kétkedéssel kell fogadnunk, mert semmi bizonyos abban nincs. A kiegyezési kérdés tehát előttünk áll a maga egészében. A helyzetet csak súlyosbitja, hogy Ausztriában a

normális parlamenti működést helyreállítani az új miniszterelnököknek sem sikerült.

Már pedig osztrák parlament nélkül az 1867. évi XII. t. cz. alapján a vám- és kereskedelmi szerződést kötni nem lehet. Ha tehát május elsejéig nem leszünk abban a helyzetben, hogy az osztrák parlamentben tárgyalhassék a kiegyezési javaslatokat, úgy a vámszövetség dugába dől és a magyar kormány és parlament nincs többé kötve az 1867. évi XII. t. c.-nek vámszövetségre vonatkozó rendelkezéseire, hanem önállóan intézkedik, természetesen aztán az osztrákoktól függ, hogy a mi önálló intézkedésünkhöz akár a parlament nemléteben kormányjegyzék útján, akár esetleg később létesülhető parlamenti határozattal hozzájáruljanak. A mai állapot a magyar kormány és az osztrák kormánynak most 1897. évi decemberben létesített meg egyezése szerint 1898. december hó 31-ig okvetlenül fenntartandó, tehát a mi önálló rendelkezéseink legfeljebb csak 1899. évi január 1 én lépnek életbe.

Már most, hogy a mostani közös vám- és kereskedelmi ügyek tekintetében mekkora lesz a váltás, azt ki tudná megmondani. Hisz önállóan akként is intézkedhetünk, hogy a vámügyet és a közös bankot fenntartjuk, úgy a mint van, azzal a feltétellel, hogy ezt az állapotot a parlament nélküli osztrák kormány eltűri szó nélkül avagy olyan jegyzékben, mint a hogy a magyar kormány

tette most az obstrukció alatt, határozott formában kijelenti, hogy a magyar törvényhozás intézkedéseire hozzájárul. Természetesen már ebben a vám- és kereskedelmi ügyekről hozandó törvényben, nem lehet 10 éves megállapodásról szó, mert ilyen vámszövetséget csak az 1867. évi XII. t. c. alapján lehetne hozni, de ez az osztrák parlament miatt nem sikerül. Valamint a kvótát sem lehet egyoldalú magyar intézkedéssel megváltoztatni, mert ezt mind a két parlament részéről kiküldendő bizottság előzetes tárgyalásai és javaslatételei alapján tehetjük. Szükség esetében a király dönt megint.

Ismét tehát nagy megpróbáltatások és válságok előtt állunk és a parlament higgadt bölcseségére és okosságára nagy szükségünk van.

R.

— **Királyi kéziratok.** A hivatalos lap vasárnapi száma a következő két királyi kéziratot közli:

I.

Kedves báró Jósika! A midőn Önt saját kérelme folytán Személyem körüli magyar miniszteri állásától ezennel kegyeemben felmentem, ezen minőségében tett jeles szolgálatai elismerésül Önnek I-ső osztályu vaskoronarendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1898. évi jan. hó 20-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Báró Bánffy s. k.

II.

Kedves báró Bánffy! Előterjesztése folytán Önt a Személyem körüli magyar

gátlás; ő egyszerűen igyekszik a tőle telhető legcélszerűbb módon végrehajtani a suggerált parancsot. Mint már említettém, a hypnotizáltaknál természetellenes működések, tehát olyanok, melyekkel az éber egyén nem bír, nincsenek s ez az oka, hogy nem találja ki gondolatunkat, nem lát keresztül a falon, nem beszél idegen nyelven, nem lát be az ember belesjébe, nem tudja megmondani egyik vagy másik ember betegségét. Ami efféle mutatvány vagy kísérlet, a lapok és szövegbeszéd folytán ismertté lett, a szigorú tudományos vizsgálódás előtt mindig valótlannak bizonyult, úgy hogy ezeket bátran ámitásnak nevezhetjük.

Az eddig előadottakból világos, hogy a hypnotizált egyén lényegileg abban különbözik az ébertől, hogy a suggestióra sokkal alkalmasabb. Azaz: míg az éber egyén minden idegen behatás ellen több-kevésbé sikerrel védekezik, addig a hypnotizált erre egyáltalában nem képes; ő minden neki suggerált eszmét valóság gyanánt fogad. Az így suggerált dolgok, mint kísérleteink egy része bizonyítja, megmaradhatnak az illetőnél a hipnozis tartamán túl is, de a tapasztalat azt mutatja, hogy nem igen sokáig, legfeljebb néhány napig, némelyeknél addig sem.

A suggestio iránt való fegékonysága a hypnotizáltaknak nem mondható természetellenes állapotnak, mert ez a fegékonyság meg van kisebb-nagyobb mértékben minden emberben éber állapotban is, úgy hogy a hipnozisban csak az ideg-

rendszernek egy különben is meglévő működése emelkedik igen magas fokra az akarati és gátló működések teljes hiánya miatt.

Hogy a suggestiók iránt mennyire fogékony az ember, arra a mindennapi élet is számos példával szolgál, sőt mondhatjuk, hogy általában a legtöbb nagy esemény vagy tett suggestiv alapra vihető vissza. A bibliabeli esodák legnagyobb része is ebben leli magyarázatát. A történelemből csak néhány példát említek. Az orléáni szüz áthatva attól a tudattól, hogy az Isten ő rá bízta hazája felszabadítását, kardot köt; mint egy tünemény, megjelenik a levert francia katonák előtt, erős hitét átoltja a seregbe, a katonák fellelkesülnek, halálmegvetéssel küzdenek a csatákban s végül kiűzik az angolokat Franciaországból. Napoleon egyéniségének oly varázsszerű hatása volt a francia katonákra, hogy azok a győzelem biztos tudatával mentek a harcba és épen ez a tudat tüzelte őket a legmerészebb hőstettekre mindaddig míg Napoleon maga is bizott szerencséjében. A mint Napoleon elvesztette önbizalmát, elvesztette suggestiv hatását is és ettől kezdve egymást érték kudarczai. Hazánk történetében a többek közt Hunyadi János, Mátyás király, Rákóczy Ferencz, az újabb időkben Kossuth Lajos, Petőfi, Damjanich, Bem apó, voltak különösen olyanok, kik óriási suggestiv hatást gyakoroltak. Általában az egész szabadságharc a suggestiv jelenségeknek majdnem szakadatlan sorozatából áll.

A körülünk lefolyó eseményeket nézve lépten-nyomon találkozunk e hatással. A színi előadás midőn megnevetet, vagy elérékenyít, egy regény vagy költemény, melynek tartalmát átérezzük, mindannyiszor kiforgat valódi egyéniségünkben, megbénítja akaraterőnkét, vagy egészen új irányba tereli azt. Hát még a zene! Van-e ki nem észlelte volna, hogy a zene hatása alatt mint változik meg egyszerre egész társaságok képe. A hol az előtt unalom, vagy pletyka uralkodott, a zene hangjaira vidámabbak lesznek az arcok, lányok, ifjak szíve hevesebben ver, a szemekben tűz ragyog, az óvatossz jőzön ész kénytelen átadni az uralmat az érzelmeknek, ébred a szerelem, mindinkább erősödik s rövid pár óra alatt egészen zsarnoki uralma alá hajtja azt, a kit meglepnie sikerült. A Kreutzer Szonátában épen a zene ezen hatása ellen fakad ki igen erősen a nagy orosz író Tolstoj.

Suggestiv alapra vihető vissza a legtöbb előítélet és hagyomány. Ilyen például a régi nemes származás. Ha hiedegen mérlegeljük a dolgot lehetetlen, hogy többre becsüljünk valakit csak azért, mert régi családból származik. És még sem vagyunk képesek elzárkózni azon hatás elől, melyet reánk egy-egy történelmi név tesz. Sőt mindennap látjuk, hogy olyan emberek, kik méltán büszkék lehetnek arra, hogy ugyszólván semmiből saját képességeik által emelkedtek ki, mindaddig nem látják kielégítő dicsvágyukat, míg nemesi praedicaturra

miniszterium ügyeinek ideiglenes vezetésével ezennel megbízom.

Kelt Bécsben, 1898. évi jan. hó 20-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Bárá Bánffy s. k.

— **A Zola-pör.** Zola Emil ellen újabb pört is indítottak. A három irásszakértő, a kiket mint tanukat hallgattak ki az 1. hadbíróság előtt Esterházy ezredes ügyében, nevezetesen Belhomme, Varinard és Douard rágalmazás miatt jelentették föl és 100.000 frank kártérítést követelnek egyenként, azonkívül, hogy az ítélet husz párisi és száz vidéki, valamint a gyarmatokban megjelenő lapban közöltessék.

Zola levelének az a része, a melyet a három szakértő magára nézve sértőnek talál, így szól:

„Vádolom a három irásszakértőt, Belhomme, Varinard és Couard urakat, a kik hazug és hamis jetentéseket tettek, ha csak orvosi szakértő nem állapítja meg, hogy látási érzéküket és ítélőképességüket valamely betegség megzavarta.”

A panaszosok vádjuk képviselőjére Cabanes Clémentet kérték fel, aki hajdanában mont-brisoni köztársasági ügyész volt. Ő volt a közvádoló Ravachol ügyében. Cabanes később Caenbe került mint ügyész. De mert egy közjegyző ellen indítandó eljárás dolgában közte és a főügyész közt heves nézeteltérés támadt, Cabanes benyújtotta lemondását és Párisban mint ügyvéd telepedett le.

A vádlók a fenyítő-rendőrbíróságnál nyújtották be panaszukat, melynek tárgyalása a 9-ik osztály elé február 16-ára tűzetett ki.

A főiskolai anyakönyvtár s az oratorium.

Debreczen, január 25.

E b. lap f. hó 20-iki számában „Egy szükséges dolog” czim alatt a főiskolai nyilvános könyvtárról egy komoly figyelemre méltó cikk jelent meg Bibliofil tollából.

A kérdés, a főiskolai nyilvános olvasóterem kérdése épen napirenden van városunkban. A város által az eddiginél nagyobb összeggel leendő segélyezésének ügye városi törvényhatósági bizottságunk közlelbi gyűlésének is egyik tárgya leendő, s ezen sorok írója talán nem végez fölösleges munkát, ha a kérdést fölszinen óhajtvá tartani, a fentebb jelzett cikkhez, az ügy iránti élénk érdeklődésétől is indítva, teljes tárgyilagossággal néhány rövid sorban hozzá szól.

A cikk czime valóban találó. Ha van debreczeni főiskolánkban, — a minthogy bizonyonyal van, — „szükséges dolog”: egy, és elsőrendű ezek között a főiskola anyakönyvtárrendezésének ügye. Kiszámíthatatlan értékű kincs hever a főiskolai anyakönyvtári állományában, mely azonban rendkívül sokat veszít értékéből az által, hogy nincsen szakszerűleg berendezve, kellőleg csoportosítva, a minek pedig — mondjuk meg azonnal, — egyáltalában nem a könyvtári kezelőszemélyzet gondatlansága vagy kényelemszeretete, hanem egyedül a hely szűke az oka. Ezerekre megy anyakönyvtárunkban az el nem helyezhető könyvek száma, melyek pedig természet szerint folyton szaporodván, pár év alatt már csak óriási munkával és igen nagy költséggel rendbehozható khaószsá zavarodnak össze.

Ha azt akarja a főiskola, az azt fentartó egyházkerület, debreczeni egyház és város, hogy az a kincs ne legyen ott szellemi hasznot nem hajtó, tehát csaknem értéktelen töke, okvetlenül tennie kell valamit a könyvtár rendbehozására.

Szűk a helyiség, mert a másodemeleti nagy könyvtárban, a külső csin teljes megmontása nélkül, több könyvet, mint a mennyi benne helyre téve van, elhelyezni merőben lehetetlen. A nyilvános olvasóterem is túl van már halmozva, rendeltetésénél fogva beléje nem tartozó könyvekkel is.

Az hát a nagy kérdés, hogy miképen lehetne a nagykönyvtárhelyiséget kibővíteni?

Ezen nagy kérdés megoldásával foglalkozik most a könyvtári bizottság s erre

keres és ad jelzett cikkében felelete Bibliofil is.

A névtelen cikkíró véleménye szerint a szóban forgó kérdést úgy lehet egyedül megoldani, ha az oratóriumot alakítják át könyvtári helyiséggé, ha azt közvetlen összeköttetésbe hozzák a nagykönyvtárral.

Ezt a véleményét indokolja aztán azzal, hogy most nincsenek teológusok, kik benne prédikálnak; ma az oratórium elhagyatott és pusztá, míg ünnepélyeken meg felében sem fér beléje az ifjuság; hogy a közeli nagytemplom a legjobban helyettesíthetné az oratóriumot, melybe hát hadd költözzenek bele a nagy szellemek műveikkel, a nagy szabadsághősök arcképeikkel, melyekből aztán a közönség merítsen ihletet. E kérdés már különben — mondja a cikkíró — a tényleges helyen megoldatott.

A cikknek ezen részéhez szavam, komoly szavam van.

Kik, hol és mikor oldották meg a fenforgó kérdést azzal, hogy százados főiskolánk vallásos egyházas jellegét szinteleníteni akarnák azzal, hogy elvegyék annak szép multu nemes intézményét, istentiszteleti helyét, oratóriumát?

Hiszen így is meríthet ottan ihletet a látogató közönség, ha elmondjuk neki, hogy a nagy szabadsághősök ottan zengették 1849-ben, mint a szabadságharc országgyűlésének tagjai, országrázó beszédeiket! Almássy Pál, a házelnök ott ült, ahol most a főiskolai lelkész széke áll; mellette balról ültek Kossuth Lajos és Nyári Pál, ezek közelében Bezeredy István stb. Miért vernők ki ezen nagy szellemeket onnan Bibliofil könyveivel, vagy bárminő arcképekkel is? Ihletet meríthet a látogató ottan ma is, ha elmondjuk neki, hogy mint alkot azon oratoriumban nagy gyülekezetet a főiskolai ifjuság, miután tévedett abban Bibliofil, mintha nem volna annyi theologusunk, hogy az évről-évre vasárnaponként szokásos istentiszteleteket meg ne tudnók oratoriumukban tartani.

Nem elhagyatott és nem pusztá a mi oratoriumunk ma sem. Ajtajai kétségkívül, de már hosszú évtizedek óta nem nyílnak

nem tesznek szert. A kik pedig ezzel már bírnak, bárói, grófi rangra, vagy legalább királyi tanácsosságra vágnak.

A korona tekintélye, a történelmi multtal bíró intézmények iránti kegyelet, mind suggestiv hatáson alapulnak s bátran mondhatjuk, hogy épen ez a suggestiók iránti fogékonyság menti meg az emberi társadalmat a teljes felfordulástól s különösen attól, hogy a nyers fizikai erő vagy esetleg a ravasz fufang minden korlát nélkül uralkodjék közöttünk.

Mindenütt, a hol az ember egy nála erősebb akarat vagy eszme hatása alá kerül, már meg van az alkalom a suggestióra. Hogy ez valamely idegen egyéntől származott-e, vagy magában az egyénben fejtett oly erőssé, hogy a gátló működéseket egészen fére szoritotta, az nem lényeges. A legerősebb emberi indulatok mint a vallásos hit s az ebből kifolyó bizottság, valamint a szerelem talán mindig suggestiv hatáson alapulnak. Érdekes például szolgál erre a többek közt bizonyos csodatevő helyeknek, forrásoknak a története. Egy öreg anyóka reggeli mise után, melyet a közeli nagyobb városban élvezett végig, haza felé indul a felújába, kedélye el van telve a szertartás mystikus fényével, fülei még hallják a pap szívhez szóló, idegzsibbasztó monoton énekét, — utközben még egyik imádságot mormolja a másik után, csak gépiesen megy tovább, gépiesen áll meg azon forrásnál is, hol rendszeren szomjuságát enyhíteni szokta s egyszerre csak, a mint az ő ártatlan, naiv, emelkedett ke-

délyállapotában a forrásra pillant, ott áll előtte a szent szűz, karján a kis Jézussal, szeliden tekintve reá, látja glóriás fejét, tündöklő arezát s térdre borulva boldogan imádkozik tovább. Majd haza térve a többi egyszerű ember előtt elbeszéli látomását; néhány nap múlva egy sereg ember indul el énekelve, imádkozva, elfeledve minden földi bajt, eltelve a szent szűz látásának boldog reményével s egyszerre valamennyien meglátják a már leirt képet és nincs az a földi hatalom, amely megértesse velők, hogy ott semmi jelenés nincs, ők látnak és hisznek s a vége az egésznek az, hogy egy csodatevő forrással több van a világon. A ki pedig kételkedve megy oda, az nem lát semmit. Mi más ez, mint suggestiv hatás?

Vagy nézzük a szerelmet. A legtöbb nő szerelme úgy kezdődik, hogy tulajdonképen először is félelmet, vagy legalább bizonyos tartózkodást érez azon férfival szemben, kibe beleszeret. Nem szölok itt arról a mindennapi érzésről, a mi abból áll, hogy a nő valamely férfit tetszetősnek, kedvesnek, magának megfelelőnek szóval *tűrhetőnek* talál s azután hozzá menve lesz belőle jó házi asszony és előre meg nem állapítható számú gyermekeknek gondos anyja, derék, hü feleség. Nem szölok arról a századvégi felfogásról sem, mely a szerelmet csak szórakozásnak tekinti. Hanem szölok arról az ellenállhatatlan erős indulatról, mely az érzékeny kedélyű nőt megragadja akkor, mikor megismeri azt a férfit, kinek erős egyénisége először talán rémülettel tölti el, de azután olthatatlan

vágyat ébreszt benne az iránt, hogy magát arra teljesen rábizza, hogy az vele szabadon rendelkezék, annak magát testileg és lelkileg átadhassa, attól várhatta egy üdvösséget, mint elkározasát. Ez a Desdemona és Margareta szerelme, melyről szölok. S mi más ez, mint az akaratról, a védekezésről való teljes lemondás, szóval suggestio? Természetes, hogy minél józanabb lett az emberek gondolkozása, minél több korlátot állit az ilyen és indulatok kifejlődése elébe a nevelés, a társadalmi élet, annál ritkább lesz az ilyen szerelem, vagy legalább annál ritkábban fokozódik annyira, hogy minden társadalmi korlátot áthágva, teljes erejében érvényesítse magát. De vajon van-e közöttök, hölgyeim, egy is, kinek most eszébe ne jutna egy egy ábrándos emlék, álmódott, talán soha meg nem valósult boldogságról, melyről most is azt hiszik, hogy az volt az igazi, a hatalmas, az erős szerelem. Ha sikerült azt az emléket most felidézni, hát látják ez is suggestio.

Sokat lehetne még erről beszélni, de azt hiszem az eddigiekkel is eléggé megvilágítottam a tárgyat. Megmutattam, hogy miben áll a hipnozis lényege s kimutattam, hogy a hypnotikus tüneményekben semmi természet fölötti nincs és azokhoz hasonló jelenségek ugyszólván naponként merülnek fel előttünk. S ha ezt az elmondottak alapján belátják, az már nem suggestio, hanem egy világos, indokolt élettani törvénynek felismerése.

meg naponként, de mikor megnyílnak, kollégiumi ifjúságunk áhitatos buzgóságban zengő serege olyan szép látványt nyújt ottan, aminőt a nagytemplom tágas helyiségében gyűlve össze, semmiképen nem tudna nyújtani.

Nem hiszem, hogy az egyházkerület emberei megengednék oratoriumunknak más célra való átalakítását.

Amde égető szükség van könyvtárunk helyiségeinek kibővítésére.

Tessék felhasználni a célra a nyilvános olvasóterem melletti tanári olvasószobát s a IV. akadémiai tantermet. A kollégium nyugati szárnyán pedig az első emeleten még meglévő három tanulói bentlakó szobát tessék átalakítani tanári olvasó teremmé és egy akadémiai tantszobárrá, — és a kérdés meg van oldva.

Költségbe kerül ugyan ez bizonyára, ámde alig valamivel többbe, mint a menyeybe az oratoriumnak a nagykönyvtárral közvetlen összeköttetésbe hozása kerülne. Egy vagy két századon át mindenesetre segítve lenne ezzel a szükséges s mi nekünk ennél messzebb időbe provideálnunk csakugyan fölösleges dolog volna.

Na meg a tanulóktól is elvonnék így három bentlakási szobát.

De hát a bentlakást jelen alakjában fentartani ugy sem sokáig lehet már.

Néhány tanulónak a városban való elszállásolása szintén anyagi áldozatba kerül, de csak kezdjük meg mielőbb e téren is a reformok munkáját.

Csiky Lajos.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadása a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfelvételek felvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Githon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszáknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Január 27. Rédey Szidi énekesnő hangversenye a zeneakadémiában.

Január 29. A polgári kör táncvizsgálma.

Február 1. Jogász és tisztviselőkör álarozos bálja.

Városi közgyűlés.

Folyó évben az első rendes városi közgyűlés január 27-én, délelőtt 9 órakor lesz a városháza nagy tanácstermében. A tárgysorozat negyvenegy darabja közül több fontos ügy kerül tárgyalás alá. A legnagyobb fontosságú ezek közül az utcák és terek új elnevezése és a város szabályozási terve és az építési szabályrendelet. A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Polgármesteri jelentés az az 1897. évi november és december hónapokról.

2. Tanácsi előterjesztés a magyar királyi honvédelemügyi miniszter ur leiratára a felállítandó honvéd főreáliskola javára tett városi alapítvány tárgyában.

3. A m. kir. honvédelemügyi miniszter ur leirata a Ludovika-Akadémia javára

tett Andaházi-Szilágyi Mihály-féle alapítványi helynek a létesítendő honvéd főreáliskola és az ujonnan szervezendő Ludovika-Akadémia közt megosztása iránt tett intézkedésnek tudomásul vétele tárgyában — tanácsi javaslattal.

4. Budapest fő- és székváros közönségének átirata az Ausztriával közös ügyek ideiglenes rendezése tárgyában tett nyilatkozatához csatlakozás iránt — tanácsi javaslattal.

5. Zemplén vármegye a honvédnevelő intézetekben a közigazgatási tisztviselők gyermekei részére nyújtandó kedvezmények érdekében a m. kir. honvédelmi miniszter urhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi.

6. Tanácsi előterjesztés az utcák és terek új elnevezése és a házzámozás szabályozása tárgyában. (Javaslat mellékelve.)

7. Ugyanaz Kisuj-utca torkolatának rendezése és ott egy bérház, illetve áru-raktár építése tárgyában.

8. Abrahám László tiszti főügyész jelentése a város jogügyeinek állásáról az 1897-ik év II-ik felében.

9. Bészler Károly tanácsnok mint árvászeki elnöknek jelentése a városi árvagyekről az 1897-ik év II-ik felében.

10. Bejelentés az 1897. december 16-án végbement törvényhatósági bizottsági tagválasztásokról.

11. A városi szervezeti szabályzat értelmében az egyes szakkbizottságok megalakítása, illetőleg kiegészítése iránti előterjesztés.

12. A szervezeti szabályzat 210—216 §§-ai alapján a 3 tagú felügyelőbizottságnak az 1898-ik évre megválasztása.

13. A loavatató bizottságok megalakítása.

14. Tanácsi előterjesztés az 1897. év III-ik évfolyamáról szóló állategészségügyi telenet tárgyában.

15. Ugyanaz Simonffy János epreskerti faraktárnok számadása tárgyában az 1895. és 1896-ik évekről.

16. Ugyanaz a bor-ellenőrző bizottság szabályzatának megállapítására vonatkozólag.

17. Ugyanaz a város szabályozási terve és az építési szabályrendelet tárgyalására közgyűlési tagok kiküldése tárgyában.

18. Ugyanaz a vasuti gépjavitó műhely mellett létesítendő munkástelep czéljaira átengedett területre vonatkozó feltételek 10-ik pontja tárgyában.

19. Ugyanaz a nagyvárud-utcai gyalogjárdának aszfalttal kiburkolása tárgyában.

20. Ugyanaz, a tiszántuli ev. ref. egyházkerületnek a főiskolai nyilvános olvasóterem fentartására segélyt kérő folyamodása tárgyában.

21. Ugyanaz az ág. h. ev. egyháznak az iskolai és egyházi segélyezés tárgyában beadott felebbezésére vonatkozó közigazgatási bírósági határozat bemutatása tárgyában.

22. Ugyanaz a római katolikus al-gimnáziumnak főgimnáziummá fejlesztése érdekében tett városi adomány alapító oklevelének bemutatása, továbbá a vallás-és közoktatásügyi miniszter urnak ugyanez ügyben a városhoz intézett leirata tárgyában.

23. Ugyanaz a felekezetek egyházi és iskolai segélyezésére vonatkozó kimutatás beterjesztése tárgyában.

24. Jelentés az 1896-ik évben végbement ezredéves országos kiállítás, a városunkban tartott ünnepségekről s azok költségeinek elszámolásáról.

25. Tanácsi előterjesztés az ipar-segédék továbbképző és szakrajztanfolyama igazgatóságának kérvényre 300 frt segély adása iránt.

26. Ugyanaz a mester-utcai elemi iskola építési tervének és költségvetésének beterjesztése tárgyában.

27. Ugyanaz a nagy-mester-utcai leányiskolai épület eladása s a helyett óvoda czéljaira egy olcsóbb telek megszerzésére felhatalmazás megadása tárgyában.

28. Ugyanaz a Meszéna-alap jövedelmeinek miként leendő felhasználásáról.

29. Ugyanaz a betegsegélyező pénztár azon kérelmére, hogy részére a „Meszéna-alap“ jövedelme átengedtesse.

30. Ugyanaz Szabó Gábor és nejeének tanyaföldjüket terhelő városi statutum törlése iránt beadott kérvényére.

31. Ugyanaz Balogh Miklósnak hasonrtárgyu kérelmére.

32. Végh Gyula és nejeének telek-eldarabolás iránti kérvénye.

33. Szobotka Venczelnének telek-eldarabolása iránti kérvénye.

34. A szováti ev. ref. egyháznak 800 frt toronyépítési segély végett beadott kérvénye — tanácsi javaslattal.

35. Tanácsi előterjesztés a debreczeni előkészítő bizottságnak, a szállodások, vendéglősök, kávéosk és korcsmárosok országos nyugdíjgyulete f. évben városunkban tartandó congresszusa költségeire 600 frt segély adása iránti kérvénye tárgyában.

36. Gergely Antal városi adópénztárnok nyugdíjaztatás iránti kérvénye.

37. Id. Debreczeni Sándor erdővédnek nyugdíjaztatás iránti kérvénye.

38. Özv. B. Tóth Lajosné Derecskei Julianna özvegyi segélye megállapítása iránti kérvénye.

39. Frics József városi nyomdai ügyvezető 3 havi szabadság iránti kérvénye tiszti főorvosi vélemény és tanácsi javaslattal.

40. Polgári József mezőbiztos 3 havi szabadságidő megadását kérő folyamodása tiszti főorvosi jelentés és tanácsi javaslattal.

41. Nagy Sándor debreczeni lakos polgárosítás iránti kérelme tanácsi javaslattal.

Debreczen, 1898. január 25.

Simonffy Imre,

kir. tanácsos, polgármester.

— A Joó család gyászja. Az elhuyt

Joó István halála fölött nemcsak Debreczenben, de messze a város határán túl is élénken nyilvánul a részvét. A gyászba borult családhoz az ország minden részéből érkeznek levelek, táviratok, amelyek telvél részvétteljes nyilatkozatokkal. Többek között részvétét fejezte ki a családnak Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter is.

— Díjnok gyűlés. Az országos díjnok-egyesület helybeli fiókja szombaton este tartotta évi rendes közgyűlését Szombathy János r. fogalmazó alelnök vezetése alatt, miután elnök: Márk Endre ügyvéd egy nagyobb jelentőségű gyűlésen volt elfoglalva. Szombathy János alelnök vázolta az egyesület múlt évi áldásos működését. Főlemlíté, hogy a központi vagyon rohamosan emelkedik s hogy a helybeli tagok betegsegély ezimen közel száz forintot élveztek; orvosi és gyógytári költségek fejében több mint háromszáz forintot fizetett ki. A tisztújításnál elnöknek ismét Márk Endre ügyvédet választották meg nagy lelkesedéssel; a többi tisztviselőket is egyhangulag választották meg. Alelnök lett újból Szombathely János; főjegyző Orosz Endre; pénztáros Debreczeni Aladár. Választmányi tagok: Kiss József, Károlyi Ferencz, Lengvári László, Sifman Lajos, Szappan Alajos és Alföldi Mihály. Számvizsgálók: Kálmánchey Sándor és Papp János. Beteglátogató: Szathmáry Antal. Az országos gyűlésre képviselőkül

megválasztották Szombathely János rendőrfogalmazót és Orosz Endrét. Márczius hóban az egyesület hangversenyt rendez a saját pénztára javára, melynek rendezésével már is javában foglalkoznak. Sajnos az egyesületnek ez időszerint nagyon kevés a rendes fizető tagja, de remélhetőleg mihamarabb az összes díjnokok belépnek, mert az egyesület nagyon sok kedvezményben részesíti a tagjait. Orvosok: dr. *Hüller Károly* és dr. *Bruckner Ernő* műtő.

— **A holnaputáni hangverseny.** *Szotyori Nagy Károly* zeneakadémiai igazgató hangversenyére, mint halljuk, igen sokan készülnek. Melegen ajánljuk az áldozatkész művészt, bizonyosan kiváló sikerűnek ígérkező hangversenyét olvasóközönségünk figyelmébe. A hangverseny a *Bika* szálló dísztermében lesz. Jegyek már most válthatók a művész-igazgató *Teleky-utcai* lakásán és a hangverseny előtt a pénztárnál.

— **Köszönetnyilvánítás.** Azon mély-séges gyászban, mely szívünk feledhetetlen férjem, illetve a legjobb apa elhunytával érte, a benső, igaz és vigasztaló részvétnak annyi megbecsülhetetlen jélével találkoztunk testületek és egyesek részéről, hogy külön-külön nem vagyunk képesek fájt szívünk háláját kifejezni. Ez uton mondunk tehát köszönetet mindazoknak, kik ami *világunk* kialakása alkalmából jó szívüknek részvételével bánatunkat enyhíteni kegyesek voltak. *Debreczen*, 1898. január 25-ikén. Özv. *Joó Istvánné* és gyermekei.

— **Téli világ a Hortobágyon.** Téli szél sikolt végig a hortobágyi pusztán; a „Ludas“ rét vize csonttá fagyott; vigyázó darvak, fakó vadlibák bogácsai felfakadnak a hófúvásokon. A tanyafának ágait belepte a fehér zuzmara. A lengő délibáb is szunnyadozni tért; fátyolos ruhájában nem tánczolja végig a messze láthatárt. A ködös levegőben tarka varjak kárognak; a kutyákon összegubbaszkodva gunnyaszt egy pusztai sas.

Csendes a Hortobágy.

A ezifra ménes, meg a szilaj gulya jászol elé kötve fülel az itatókürt bugó szavára és a esegei vasut dübörgésére.

De akárhogy fordult is a világ, mégis csak nagy napra virradt a hortobágyi nép. Most restaurálták a nemes város „külső tisztviselőit“, most dőlt el, hogy Szent György naptól Szent-Mihályig ki fogja őrizni a halasközi szüz gulyát; ki számol a toronyi dombnál legelő ezifra ménesről és kinek a kezére bizzák a Boros-réten turkáló sertés-nyáját.

A számadók és bojtárok nagy illendőséggel, annak rendje-módja szerint megköszönték az új mandátumot, amelyet a nemes várostól kaptak, akárcsak egy alispán, meg a vármegye tisztikara. Nagy az öröm, hogy Király Gyula szenátor elnöklete alatt ülésezett intéző bizottság nem talált közöttük férges, kivetni való embert.

De hogy is talált volna, mikor a mult esztendőben semmiféle hiba nem esett a jószágban, amit a féreg el nem pusztított, annak is beszámoltak, hol a fülével, hol a bőrrel; így aztán ujra hivatalba ültették valamennyit.

Lett is aztán nagy lakzi, magyaros

áldomás. Száz szál gyertya égett a Sulymos-csárda hosszú asztalán, a czimballomnak Nádudvarig hallatszott a esengése bongása; folyt a karcos, akár csak a Tisza vize.

Éjfél felé csendes lett a hangos csárda. Elfeküdtek a legények; az öreget is elnyomta a buzgóság és ott álmodoztak a boglya kemence körül tavaszi napsugárról, sarjadó mezőről, iramló ménesről, legelésző gulyáról.

— **Házasság.** *Róna Izsó* dr. budapesti ügyvéd tegnap vezette oltárhoz *Jónás Hermina* kisasszonyt, *Jónás Lipót*, a Központi kávéház tulajdonosának leányát.

— **Öngyilkos aggastyán.** Nem tudta már bevárni azt a néhány évet hónapot, mi még hátra volt, hanem önkezével vetett véget életének. Pedig nyomor nem üzte, szeretetlenség miatt sem panaszkodhatott. Volt mindene, a mit csak kívánt. Gyermekei szerették, gondozták, beteg sem volt. *Nagy Sándor* h. bősörményi 77 éves aggastyán boldognak érezhette magát, mert semmiben sem volt hiánya. Leányával lakott egy házban, de külön helyiségben. Tegnap reggel a leány apja szobájába nyitott, az öreg *Nagy Sándort* felakasztva találta. Rémülten futott ki férjének hirt adni, ki szintén láthatta, hogy apósa már halott. A hatóság emberei is csakhamar megjelentek orvossal együtt s felvették a jegyzőkönyvet. Senki sem tudja megmondani, mért vált meg az aggastyán az élettől. — Tegnap reggel egy hagyatéki tárgyalása volt kitűzve Nagynak, azt hiszik, hogy a törvényelött, hol még sohasem volt, félt megjelenni s azért vált meg az élettől.

— **Kérelem egy tolvajhoz.** L. S. könyvvezető a következő kérelmet intézi a hazai tolvaj-világ egy ismeretlen, de sikerrel dolgozó tagjához:

Uram! Ön vasárnap éjszaka a kávéházban szórakozott. Éppen azért nem esodálom, hogy szórakozott lett s két télikabátban távozott. E miatt én télikabát nélkül voltam kénytelen hazatérni. Most már nem törődöm a télikabátommal, nem vádolólok önt nátháért se, csak egyetlen szives-ségre kérem. Hiszem, hogy ön gentleman a visszaadja a veszett fejsze nyelét. Télikabátom belső zsebében van régi főnökömtől egy elismerő bizonyítvány, erre nekem nagy szükségem van, önnek semmi. Bizonyosra veszem, hogy ön postafordultával megküldi: a Debreczeni Ellenőrnek, ahol majd én átveszem.

— **Kézrekerült dohánycsempészek.** A mult hetekben a lapok sokat foglalkoztak a helybeli dohánygyár kárára üzött dohány csempészetrel. Most alkalmunk van ez ügyvel újból foglalkozni még pedig teljesen illetékes helyről kapott értesítés alapján. A dohánygyári munkások gyűhelyét a csiesogó kocsmá képezte. Este, mikor a munkát elvégezték oda tértek be egy kis hűsítőre. Nem régen a munkások a pinczérnővel összeveszték, ki azzal fenyegette őket, hogy feljelenti, mert dohányt lopnak. A leány fenyegetését be is váltotta s a tolvajokat feljelentette a pénzügyminiszternek, honnan két tisztviselőt küldtek a vizsgálat megejtésére. A két tisztviselő mikor megérkezett, a vasuti állomáson megérezte, hogy G. kis-

kereskedő szüzdohányt szi. Megkérdezték honnan szerzi a jó dohányt s egyuttal kérték küldessen nekik is. Bemutakoztak borkereskedőnek s az Angol királynő szállodába mentek borkóstolóra s ott varták a szüzdohányt. G. két embert meg is bizott, hogy vigyenek dohányt az Angol Királynőbe a borkereskedőknek. A miniszteri tisztviselők szennyes ruhát is adtak G.-nek, hogy abba csomagoltassa a dohányt. A két dohány csempész a dohányt elvitte a szállodába, de már akkor a biztos is ott várta őket. A megrettent dohány csempészek kivallották, hogy a dohányt *Molnár Béla* dohánygyári tiszt szállítja nekik. A miniszteri tisztviselők *Molnár Béla* lakásán is megfordultak, de ott dohányt nem találtak. A bűnös fiatal ember azonban töredelmesen vallott; elmondotta, hogy már évek óta károsítja az államot. Titkába a munkások egyrésze is be volt avatva s az ellopott dohány mennyiség főraktára a csiesogói kocsmá volt, honnan az egész várost elárasztották. A kár meghaladja az ezerforintot. A hűtlen hivatalnokot állásától nyomban elmozdították s a vizsgálatot úgy ellene, mint czinkostársai ellen folytatják.

— **A bősörményi asszony.** A II. ker. kapitányság előtt gyakori vendég egy hölgy, akit csak bősörményi asszonynak hívnak. Bevetődik ez a hölgy minden héten a városba és szétnéz a boltokban. Sokáig alkuszik, tömérdek árut rakat maga elé és rendesen elsikerit valamit a nagy-kendő alatt. Ma éppen rajtaesipték, amint egy boltban lopni akart. *Végh Gyula* h. főkapitány a bősörményi asszonyt, akit különben *Pósi Gáborné*nak hívnak, véglegesen kitiltotta a városból.

— **Új szőlőtelep a szomszédban.** Nagy szabású szőlőtelepítésre készülnek többen *Hajdu-Vámos-Pércsen*, *Szabó Lajos* a debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet igazgatójának kezdeményezésére. Ezer kat. holdat fognak beültetni. A telepítést *Szabó Lajos* eszközli s abban kivüle részt vesznek még *Tóby József*, *Weszprémy Zoltán*, *Csanak Jenő*, *Freund Jenő* Debreczenből és *Kremer Fülöp* Budapestről, sőt *H.-Vámos-Péres* községe is, mely vagy háromszáz kat. holdnyi szőlőt telepít. Ezt is *Szabó Lajos* fogja berendezni. Tervbe van véve egy *cognac szesz-főző gyár* alapítása is.

— **Hustolvaj.** Ebben az inséges időben sok embernek nincs kenyere. Vannak aztán azok közül, akik úgy gondolkoznak, hogy ha kenyér nincs hát jó nekik a hus is. *Varga János* kocsis ezek közé tartozott. Elsinkófázott hát rövid sommás eljárás útján egy jó esomó sertéshust a *Magyar János* husüzletéből. De nem kóstolhatott egy falatot se belőle, mert elesipték utközben husostól együtt. Most a rendőrség fogházában kap ingyen kosztot, ha sertéspecsenye nélkül is.

— **A krajezár vége.** A Nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszternek 40918. számú rendelete folytán közhiré tétetik, hogy az ausztriai értékű 1 azaz egy krajezáros és fél krajezáros réz váltópénz a magán forgalomban csak 1898. évi június hó 30-ig fogadandó el, az állami pénztáraknál és hivataloknál pedig csak 1899. évi december hó 31-ig fogadtatnak el s hogy 1899. évi december hó 31-dike után azok sem név értékükben sem anyagi értékük megtérítése mellett többé sem fizetesképpen el nem fogadtatnak, sem be nem váltattanak. A városi tanács.

— **Reményteljes csemete.** Varga Károly Széchenyi-utcai butor kereskedőnek volt egy Gál Bertalan nevű tanoncza, a ki mult pénteken az íróasztal fiókjából elemelt egy ezüst zsebórát és azzal együtt megszökött. Tegnap aztán megint visszakerült gazdájához, de úgy hogy senki se vette észre, csak akkor sejtették hogy ott járt, mikor rájöttek, hogy a rak-tárak 4 kulesa hiányzik. A rendőrség erélyesen nyomozott és eredménnyel is, mert az órát megtalálták Veres József Kismester-utca 1146. sz. a lakó lakatos tanonc pajtásánál, a kinek azt eladta. Ennek a fiúnak a segítségével a reményteljes csemetét is elesítették tegnap délben a kollegium udvarában. Nála találták a butorraktár kulesait is, amelyeket bizonyára nagyobb lopás elkövetésére akart felhasználni. A rossz utra tévedt fiut átadják a kir. ügyészségnek.

— **Hatvan pengő.** Nagy panasszal jött hajnal fele Siteri Mihály földműves a rendőrségi központhoz. Hatvan pengőjét lopták el, ugymond. De csakugyan csak úgy mondta, mert kellő utánjárás után kislult, hogy a 60 pengő a Vörös-Ökörben és más hasonló jó intézetekben csuszott el becsusztott italok fejében. Hanem félt Siteri uram az asszonytól otthon és azért szeretett volna ismeretlen gazdát fogni az elpárolgott hatvan pengőre.

— **A korhelyleves.** Sok vendéglő ablakában láthatni most különféle színekben nyomtatott táblákat, melyek tudára adják az embernek, hogy: „Itt jó korhelyleves kapható”. Nos ezek a táblák biztos hirdetői annak, hogy a mostani saison jó. A gyomor korlátlan parancsoló, megköveteli a magát, akár napsugaras tavasz van odakünn, akár perzseli az embert a nyár heve, akár zuhog az őszi eső, akár fagyos hideg tél van. Most van a saison, amikor ez a nagy ur a legnyugtalanabb — különösen a fiatal uraknál. Ugyanis a mulatságok a fiatal urakra nézve nem végződnek még akkor, midőn a mamák immár kérlelhetetlenül fogják a leányaikat és viszik a sok-sok tánc után haza. A fiatal urak mulatsága még akkor sem végződik, amikor a felhajtott galléros nagykabát alatt gyűrött frakkal s félrecsapott ezilinder alatt mámoros fejjel, a pitymallás gyöngye világánál bukdácsolnak hazafelé, amikor beható tárgyalásokat folytatnak a sarki rendőrrel a legújabb politikai eseményekről, hajnali öt órakor homályos értelmű, de annál hangosabb monológokat szavalnak utcahosszat. Es amikor elérzékenyülve borulnak a kaput nyitó ház-mester nyakába és ez egyetlen jöltevő segítségével csudálatos módon az ágyba kerülnek — még akkor sincs egészen vége a mulatságnak. Mert csak másnap következik el a „multságutó” — műnyelven Kaczenjammer — amely a gyomor ő méltósága elégedetlenségéből keletkezik. Egy multságúnak igazán csak akkor van a vége, amikor az utcán leverten haladó ifjú arca hirtelen földerül és vidám mosollyal tér be a vendéglőbe, amelynek ablakából hirdeti a táblácska: „Itt jó korhelyleves kapható.”

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Tegnap délután 3 órakor a jog- és pénzügyi bizottság ülést tartott, melynek lefolyása a következő volt:

Vecsey Imre elnök megnyitotta az ülést, amelyre a számos bizottsági tag sorából csak **Abraham László t. főügyész, Szabó József főszámvevő, Stahl Géza főmérnök, Koszorus Lajos, Kernhoffer József, Bechert Manó, Komlóssy Dezső és Varga Károly** jegyző jelentek meg, a bizottság tárgyalás alá vette a Nagy-Mester-utca 1331. számú megvásárolt telekre építendő elemi iskola ügyét,

melynek 15.800 forintba előirányzott költségét a főszámvevő javaslata értelmében a nagy kölesből még fennmaradt és az iskolai pénztárba beolvasztandó összegből ajánlja fedezni. Komlóssy Dezső indítványára a bizottság óhajához képest ajánlja a tanácsnak, hogy az eddigi szokástól eltérőleg próbaképpen a munkálati ajánlatok a vállalkozók **egységes árai** alapján kívántassanak be.

A hadapródintézeti alapítványok.

A honvédelmi miniszter leiratban közölte a várossal az alapítványi helyek új beosztását az átváltozó Ludovika akadémiára és a katonai főreáliskolára, amelyet az összes alapítványok méltányos figyelembe vételével dolgozott ki.

Eszerint a 3659 forint kamatjövédelmet hajtó Szilágyi Mihály alapítványból az új Ludovica akadémiában 3 helyet és pedig 1898/9., 1899/900. és 1900/1. évfolyamokra egyet egyet, a főreáliskolában szintén 3 helyet és pedig 1901., 1902. és 1903. években egyet-egyet Debreczen városra tölthet be. Az új Ludovica akadémia tápdija 800 frt, a főreáliskoláé 400 frt évenként, a hat hely tehát 3600 forint, ugy. hogy 59 frt fennmarad összeggyűjtésre majdan egy új helyre.

Debreczen város alapítványának tőkéje ez időszert 44300 forint, évi kamata 1772 frt, amelyből 2 hely az új Ludovica akadémiában 1600 frtot veszi igénybe. Hogy az eddigi 3 helyet fentartassák, még 428 frt évi pótlék kellene. De 400 frt fedezve van az új hadapródintézetre legutóbb megszavazott alapítványtal és így évente csupán 28 frtot kell pótolni, amit Komlóssy Dezső felajánlatára a bizottság készséggel meg is szavazott.

A város alapítványának ily formán 2400 frt évi összegből az új beosztás szerint az új Ludovica Akadémiában 1899/900., 1900/1., 1902/3. és 1903/4. a főreáliskolában 1901/2. évfolyamban lesz egy hely betölthető.

Végül megállapította a bizottság az új alapító levél szövegét.

A felügyelő bizottság.

A felügyelő bizottság mandátuma lejárván. Vecsey Imre elnök javasolja, hogy az eddigi tagok **Kernhoffer József, Koncz Elek és Komlóssy Dezső** újra választassanak meg.

Bechert Manó kéri jegyzőkönyvben kifejezni a felügyelő bizottság tagjainak a jog- és pénzügyi bizottság köszönetét és elismerését azért az eredményes, hasznos és célirányos munkáért, amelyet annyi szakértelemmel és buzgalommal teljesített.

Komlóssy Dezső a felügyelő bizottság nevében megköszönte ezt a figyelmet és ígérte, hogy a munkát lankadatlan odaadással fogják folytatni.

Ezzel az ülést befejezték.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A tanárok nyilatkozata.

Budapest, jan. 25. A középisk. tanárok egyesülete egy történet támadás folytán nyilatkozatja, hogy a kultuszminiszter tilalma privátáról az állami középiskolákra nem vonatkozhatik, mert ott a privát már rég el van tiltva, ép a tanárok kérése folytán. A tanárok továbbá megbotránkozással utasítják vissza a megvesztegethetőség vádját. A nyilatkozat aláírói **Schmidt Agost elnök és Bozóky Endre titkár.**

Az alsó lendvai választás.

Budapest, jan. 25. Marsovsky alsó lendvai mandátumának megsemmisítése folytán a volt ellenjelölt **Mandel Pál** szabadelvű nyílt levelet intéz a választókhoz,

rámutatva arra, hogy a néppárti izgatások mennyi ferdítést és valótlanúságot tartalmaznak, és felszólítva őket, hogy szavazatokat csak a szabadelvű párt jelöltjére adják.

Kellemesi Melczer Béla.

Miskolcz, jan. 25. Kellemesi Melczer nyug. honvédeztredes, ma hosszas betegség után meghalt.

Szász asszonyok a királynál.

Budapest, január 25. Az a felirat, melyet a szász asszonyok a helységnevekről szóló törvény szentesítése ellen a királynak Bécsben átakarnak nyújtani, — többek között a következő passzust tartalmazza:

„Most, hogy minden alkotmányos eszköz ki van merítve, látjuk férjeinket, atyáinkat fájdalomtól megtörve, mivel nem voltak képesek öcseink örökét, becsületét megmenteni.

Mi szász asszonyok, a kik az oltárnál esküt tettünk, hogy férjeinket sem veszélyben, sem lelki szükségben el nem hagyjuk; és mi szász hajadonok, a kik a negyedik parancsolatra gondolunk, amely azt rendeli, hogy atyáink nehéz gondjait aggodalmuk terhét enyhítsük, mielőtt a törvényjavaslat Felsőged szentesítése által kötelező törvényerőre emelkednők, Felsőged atyai szívéhez fordulunk, melylyel Felsőged Istenáldta ötvenéves uralkodása alatt népünk nem szűnt meg szeretetben és hűségben együtt dobogni” — stb.

Hír szerint a megelőző nagy lármadaczára nagyon valószínű, hogy a „Nők az alkotmányban” ez újabb kiadása nem fog sikerülni, s a király a női küldöttséget valószínűleg nem is fogadja.

Maliczia — Faurénak.

Budapest, január 25. A budapesti demokrata kör bizonynyal nem minden maliczia nélkül, ma a következő táviratot küldte Faure Félixhez, a francia köztársaság elnökéhez:

Elnök ur!

A budapesti demokrata kör bámulattal eltelve küldi szerencsekívánatait a francia nemzetnek, amely fia közé számíthatja az emberszeretnek és igazság-nak oly nemes és fenséges bajnokát, mint Zola Emil.

A budapesti demokrata kör szerencsésnek érzi magát, hogy erről Önt, mint a francia köztársaság elnökét értesítheti.

A legutóbbi elfogatások.

Budapest, január 25. A legutóbb elfogott, de azóta már kibocsátott **Barabás Albert** volt hírlapíró, nyilatkozatban esküszik, hogy sem Kovács Sándort, sem Fischer Mórt, sem Lévai Reginát nem ösmeri s hogy őt Bérésy kapitány, a kit a bíróságnál följelentett, teljesen ártatlanul fogatta el és gyalázta meg.

Az orvos-gyógyszerész-egylet közgyűlése.

— Hamiskás referáda. —

Városunk derék és köztisztelőben álló orvos- és gyógyszerész kara január 22-én tartotta közgyűlését, amely kétféleképpen tartatott meg. Az egyik nyilvánosan (az erre vonatkozó referáda a hírvonatban), a másik titkosan (csakis nekem sikerült a szemes ládába bujva, ezen ülés lefolyását kihallgatni, és erről következőben referálni.)

Dr. Kenézi Gyula elnök szomorúsággal eltelve üdvözli a szép számmal egybegyűlt kartársakat, ebből azt látja, hogy nagyon ráérnek az időt itt elpocsékolni, ezen szórul jut eszébe az időjárás amely állandóan derült egyforma kezd lenni, pedig ha ez lenne pocsék, mily gyönyörűen terjedne az influenza

(Lelkes éljenzés) és hacsak a nátha is, amely s vagyonos osztálynál már betegesszámba megy (Ugy van, úgy van, a gyógyszerészek közt zugás) szomorú tapasztalatok alapján jelentheti, hogy míg egy szegény taligás négy-öt hónapig is elkinlódik, addig a vagyonos osztályban mindinkább terjed a guta ütés (abczug, abczug) vagyis az orvosi segítség nélküli elhalálozás. Örömmel üdvözlö a várost, a vízvezeték nem létesítéseért, mert ha még ezt is behozzák, akkor a hastífusz (Éljen! a gyógyszerészek tapsolnak.) a vérhas (lelkes éljenzés) és a hideglelés (a tagok folgráznak helyeikről) végleg kiirtatnék és kéri, hogy az ingyenes felolvasásokat folytassák és a felolvasások miután előbb ellenszert vettek be, így annak meg a közönség szemeláttára egy-két pohár vizet, had bátorodjék neki ő is, és legyen minden úgy, amint az Isten rendel, hogy haláluk halálával, ne pedig hirtelen halállal haljanak az emberek. (Taps, lelkes éljenzés, a patyikások könnyeznek, számosan üdvözlök a szónokot.)

Dr. Szalay Béla főtitkár jelenti, hogy addig csak egyetlen egy sörház volt Debreczenben, ahol nem adták hanzlit, ma azonban sajnos egy-két krakeller vendég oda kényzszerítette a vendéglősköket, hogy kénytelenek mindnyájan tiszta sört mérni (Általános zugás) és így ezen körülmény meg oda tereli az állapotokat, hogy lassanként oda jutunk, hogy nem betegeszenek az emberek úgy mint az kívánatos lenne (se a vendéglősökkel) Vegyi vizsgálódásai is szomorú tapasztalata-tokra vezetnek, míg eddig egy liter új borban talált két három kölyök egeret, és négy öt darab sajt héjat, addig ma minden negyedikben akad egy-egy két napos patkányfiók, és egy pár sváb bogár (Borzasztó, hová jutunk! minden oldalán) a macska kölyköket sem szórja már oly szenvedéllyel a közönség az utczára, multkor látott csak három darab kis kutyát a köztisztasági felügyelő lakása előtt a pocsolóban (lelkes éljenzés). Különben az egyesület az „Angol királynő” és „Dréher söresarnok” tulajdonosainak nyilatkozata szerint a mult évben is kitünően működött, amennyiben társas vacsorái és multságain nem egy halandó vette fel a néhai nevet.

Dr. Csikos Sándor nem helyeselheti a főkapitányság szigorú intézkedését, hogy egy kis fagyra is felhútsák az utczákat, és így eleje vetetik a lábtörések, és fizamodásoknak, élesen nyilatkozik a párbajok ellen, amelyek oly ártatlan természetűek, hogy többnyire nő gyógyászokat, és szemorvosokat is alkalmazhatnak, ha pedig van egy szóra érdemes, az is az újságírók közt folyik le, akiknek honoráriumuk csak szappan buborék. (Az már nem igaz! Dr. Balkányi.)

Mihalovics István gyógyszerész köszönetet szavaz Dr. Sárváry főorvos urnak, aki a színház átalakítását nem igen sürgeti, még ez az egyedüli hely, amelyben kellő léghuzat lévén, naponként gondoskodik kellő számú betegéről.

Dr. Sárváry kijelenti, hogy ő folyton sürgeti az átalakítást, de rajta kívül álló okok gátolják azt, és nem is éltheti a város közönségét azért mert már legközelebb meg fog az történni, mert ha az Isten véletlenül meghallgatná a kérését, hová jutna ez a tekintélyes számú orvos- és gyógyszerész kar (Helyes, helyes.)

Dr. Sichertmann sajnálja, hogy oly kevés állás jön üresedésbe és úgy kevés embernek fájhat a foga, kivéve az anyakönyvvezetői állást, alig fordult elő tömegesebb fogfájás, és úgy ő is csatlakozik azokhoz, akik elítélik a helybeli élelemszolgáltatókat, mert ha a hentesek is több kavicsot tennének a májas és véres hurkába mint most teszik, ez is szaporítaná a kliensek számát (Ugy van, helyes.)

Dr. Altmann Béla pirulva jelenti be, hogy miután ő is a hymen rózsai lánczaival lenyűgözöttek sorába belép, a nőgyógyászatot a czimtblájáról törölteti.

Elnök zárbeszédében jelzi, hogy a Dreherben kész a vacsora. A tagok a lappangó láz éltetésével eloszlottak.

J . . .

Irodalom és művészet.

* **Magyar Nemzet Története.** Az országszerte kedvelt s nagy elterjedtségnek örvendő Szalay-Baróti-irta „Magyar Nemzet története” (kiadják Wodianer F. és fia)

Budapesten) gyorsan halad előre. Alig hogy annak hetvenhatodik füzetéről emlékeztünk meg, már ismét új füzet, a hetvenhetedik érkezett hozzánk. Ebben az I. Ferenc uralkodása alatti események folytatólagosan adatnak elő. Különös érdekességet kölcsönöz e füzetnek az abban leirt Martinovics-féle összeeskövés, mely a budai vérmézőn találta szomorú bevégzését. A nagy francia forradalom I. Napoleon világot megrázó föllépése s első hadjárata képezi mindannyi érdekesnél-érdekesebb események, miket történetünk szokott eleven s könnyen érthető modorában, de legnagyobb tárgyilagossággal leír. — A jelen füzetet egy kettős nagyságú külön műmelléklet díszíti, mely a magyar szent koronának 1790-ben nagy ünnepélyességgel történt Bécsből Budára való lehozatalának a díszbevonulását ábrázolja. A szép számmal alkalmazott szövegillusztrációk a következők: Martinovics Ignác állítólagos arcképe, Martinovics és társainak titkos jeleik, A budai franciskánus-kolostor földszintje, A budai franciskánus-kolostor emelete, Martinovics családfája, A pallos, melylyel Martinovicsot kivégezték, Martinovics feje, A várhely Budán, ahol Martinovicsot és társait lefejezték, Bonaparte Napoleon, Alvinczy báró tábornok, József főherceg-nádor ifjúkori arcképe, Kroly főherceg, Magyar insurgensek a franczra háborúk idejéből, I. Napoleon császár, A pozsonyi béke emlékére vert érem.

* **Magyar Géniusz.** Új alakkal, új tartalommal és újult erővel kezdi meg VII-ik évfolyamát a „Magyar Géniusz”. Megerősödve, megizmosodva, megifjodva egyetlen ezült tűzött ki maga elé: előkelő magas színvonalon álló, tartalomra és kiállításra nézve egyaránt szép és gazdag lapot nyújtani a magyar művelt olvasóközönségnek. Előfizetési ára: Egész évre 8 frt. Félévre 4 frt. Negyedévre 2 frt. Az előfizetési pénzek a Magyar Géniusz kiadóhivatalához Budapest, Andrássy-ut 57. sz. a. küldendők.

A báró s a kabai földesur.

— Igaz történet. —

Debreczen, 1898. január.

Hüvös szél rázza a fák száraz galyait. A zordidó elől aki csak teheti a meleg szobába menekszik. Egy kabai földesur R., ki belátogatott Debreczenbe, szintén igyekezett menekülni a zord idő elől. Haza akart utazni, de a vasutról lekésett. Az utczán nem akart ácsorogni, bevetődik egyik kávéházba.

A vidéki földesur már öregecske. Jó szívé, vigkedélyü, de kissé fukar. Még másik hibája is van, arisztokratikus érzelmü s a főuri, vagy legalább is nemes emberek társasága után vágyik.

A kávéházban találkozik egyik jó ösmérsével, egy debreczeni fiatalemberrel. Ez ösmérve barátja gyöngéjét, arisztokratikus hajlamait, csakhamar bemutat neki egy fiatal magnást.

— Báró D. . . . —

— R. földbirtokos. —

A kölcsönös bemutatkozás után helyet foglalnak a kerékasztalnál.

A fiatal báró beszél lóversenyéről, a gazdasági állapotokról, politikáról, szóval mindenben nagy jártasságot árul el.

A vidéki urnak imponál a fiatal báró elegáns megjelenése, könnyed beszédmodora, s örömben pezsgőt rendel.

Egyik üveg követi a másikat, a pezsgő szédít, feltüzeli úgy a bárót, mint a földbirtokost. A jó kedvhez még csak a cigány hiányzik.

Nem várnak soká.

Az udvarias pincézerek, szolgálk bofutják a várost s rövid idő alatt elhozzák a zenészeket is.

Dalolás, tánczolás foly a kávéházban. A pezsgőt már senki sem issza, a padozat is jól lakhatott már vele, mert az sem akarja beszívni.

Eközben belépnek a zenészek. Van öröm a társaságban. Faraó ivadéka elhelyezkednek s rázendítik a Virágcsata indulót.

Nagy zürzavar hirtelen. A kis bőgős leteszi hangszerét, komoly ábrázattal, méltóságteljes léptekkel odamegy a fiatal báróhoz, karonfogja s megszólal:

— *Te kórhely nem jössz mindjárt a bandába muzsikálni.*

A zene félbeszakad, a vidéki földesur amul, majd magához tér, fizet s távozik. A kávéház vendégei, a pincézerek pedig nevetnek a sikerült tréfán.

A fiatal „báró” a kis bőgős fia.

Oroszlán.

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. január hó 24-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.—	121.50
„ vasuti beruházási kőt. 4 1/2 %.	—	121.75	122.75
„ koronajárdék 4%.	—	99.30	99.80
„ regále vált. kőt. 4 1/2 %.	—	101.—	102.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	121.75	122.25
Egységes államkötvény 4 1/2 %.	—	102.25	102.75
Tisza-szegedi 4 %-os nyer.-sorsj.	—	140.—	141.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	381 —	381.50
Osztrák hitelbank részvény	—	356.10	356.80
Magyaripar-és keresk. bank. r.	—	104.75	105.75

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4 %-os sorsj.	—	122.75	123.75
„ 3 %-os	—	103.25	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3 1/2 %-os	—	118.—	119.—
Magyar vörös kereszsorsjegy	—	10.—	10.50
Osztrák	—	20.50	21.—
Olasz	—	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy	—	6.70	7.20
Jó-sziv	—	3.80	4.20

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	—	—	5.67	5.75
20 márkás arany	—	—	11.76	11.80
20 frankos arany	—	—	9.51	9.55
1 Sovereigns	—	—	12.—	12.04

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. jan. 24-én.

Buzát ma gyöngén kínáltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt lanyha irányzat mellett néhány 1000 mm. 5 krral olcsóbb áron.

Egyébb gabonaneműekben gyöngye volt a forgalom változatlan áron. Rózs kereslet-hiány miatt 5 krral olcsóbb lett.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat eleinte szilárd volt, utóbb azonban meglanyhult és zárlatkor ismét szilárd lett és jó forgalom mellett az árak emelkedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	9.35 — 9.37
„ márcz.—ápr.	11.71 — 11.73
Rózs márcz.—ápr.-ra	8.52 — 8.54
Tengeri máj.—jun.-ra	5.19 — 5.21
„ decemberre	—
Zab márcz.—ápr.-ra	6.28 — 6.30
„ januárra	—

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	11.73 — 11.74
„ őszre	9.36 — 9.37
Rózs tavaszra	8.53 — 8.54
Zab	6.31 — 6.32
Tengeri máj.—jun.	5.20 — 5.21
Repcze augusztusra	12.00 — 12.10

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 114. Páratlan bérlet 91. szám.

Ma, kedden, 1898. évi január hó 25-én.

Pry Pál.

Angol vigjáték 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK.

Hardy nyugalmazott ezredes	Fenyéri M.
Eliz leánya	Malmi M.
Frank, unokaöccse	Vidor D.
Witherton, aggregény	Hadai S.
Stanley Archibald	Püspöky I.
Harry, fia	Tanay Fr.
Phébe	Szabó I.
Pry Pál	Sziklay M.

Holnap szerdán, 1898. évi január hó 26-án

Fernande.

Szinmü Sardon Victortól.

Nyilttér.

Értesítés.

Tisztelt vevőimmel, jóakaróimmal és általában a m. t. közönséggel van szerencsém tudatni, hogy az E i s l e r Izidor ezégből kiléptem s ez évi február hó 1-én a helybeli piacson a Czégely-házban a Reschovsky Ignác hirneves cipőgyár készítményeiből bizományi raktárt nyitok.

Az eddig irántam tanusított páratlan jóakarát és támogatását, midőn ez uton halás köszönetemet kifejezem, egyszerűs mind kérem engem új vállalatomban is szíves pártfogásában részesíteni.

Debreczen, 1898. január 15.

Tisztelettel

Steiner Gyula.

Bérekcsik dijszabályzata.

	Két	Egy
	lovas	
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város szomszárjában belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőeknél (valláskülönbség nélkül), ha a vég-tisztesség a templomban történik	2	1 40
A temetőbe ki és vissza	1 20	80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	60	40
A színházba menet	80	60
A színházról jövet	80	60
Bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A koscsik mellé elhelyezett minden darab malba után 10 kr. jár	50	30
A kocsisvezető vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, lőszergyár, kertészeti ogylet és gézmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai jövődéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	90
Minden következő órára	40	30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON

Injectio Orientál

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, főleg a tehat sánta! olaj vagy oopaiva balzsammal kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest, V., Nagykörönd-u. 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerháznál.

Postai megrendések czíme:

Zoltán gyógyszerháza Budapest.

10-60-17

Fa-eladási hirdetés.

Margitta nagyközség tulajdonát képező s a szomszédos genyéri határon fekvő, mintegy 40 hold területű fiatal cserfás erdő fa-anyagára, 1800 frt kiküldési árral 1898. márczius 1-én d. e. 10 órakor árverés fog tartatni.

Írásbeli zárt ajánlatok 200 frt bányapénzzel annak kijelentése mellett, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s azt magára nézve kötelezőnek elfogadja, Margitta község előljárásiánál 1898. február 28. d. u. 5 órájáig adandók be.

A vételi ár három egyenlő részletben és pedig 1898. márcz., ápr. és máj. havak első napjain fizetendő.

Egyébb feltételek az előljárásiánál megtekinthetők.

Margitta, 1898. január 22-én.

Horváth Lajos s. k. Pogány Sándor s. k.
jegyző. 68-3-2 bíró.

KÁVÉ

közvetlen behozatala.

A legnemesebb fajokban feltűnő elcsó árak mellett. Szétküldés 5 kilós csinos zsákokban teljesen elvá-molva és bérmentesen szállítva az ország összes postaállomásaira.

	Kilója
Santos természetes, tisztított, igen jó ízű	1.35
Rio láve nagyon szép, jóízű s igen ajánlható	1.48
Salvadore igen erőteljes, kiadó, tiszta ízű	1.62
Nyugatindiai finom, egyenlő apró szemű zamatos	1.72
Guatemala finom igen szép erős	1.75
Jamaika kiváló finom faj, igen jóízű erőteljes	1.85
Portorico finom közepes szemű, világos	1.80
„ „ legfinomabb erős, nagy szemű	1.95
Ceylon igen nemes faj, nagyon erős	1.95
Kék java egész nagy szemű különlegesség	2.12
Cuba apró szemű, finom	1.75
„ közepes szemű, finomabb	1.85
„ nagy szemű, még finomabb	1.95
„ egész nagy szemű, legfinomabb	2.12
Arany java valódi, sárga, zamatos enyhe ízű	1.95
Mocca, valódi arabiai, apró szemű	2.00
Gyöngy nagyon szép, igen finom faj, erős	1.85
„ „ nayszemű, legfinomabb, nagyon erős	2.12

A kávék kiválasztására különös gondot fordítok és a legolcsóbb fajt is egészen nyugodtan ajánlhatom s felelek azok tökéletes jóságáért.

Mivel üzletem szigorú alapelve a szolid, igazságos és lelkiismeretes vezetésen alapszik, így biz m a tisztelt közönség szives támogatásában, hogy b. rendelvényeivel a Trieszti, Hamburgi és Alttonai czégek helyett inkább engem tisztel meg.

Levelezéseknél pontos címet és az utolsó posta megjelölését kérem.

GÁL JÁNOS Fiume.

23-10-10

A CIVIS NAPTÁR

Minden család hivatal üzlet és magános vegyen Civis Naptárt

az 1898. évi naptár-kiadványok legérdekesebbike; van benne tanulságos és szórakoztató olvasmány bőven és mindezt számos kép tarkítja.

Különösen kiemelendő: Az 1848/49. szabadságharc története Bartha Mórtól, valamint Szabolcska Mihály, Könyves Tóth Kálmán, Váradi Antal stb. irodalmi előkelőségek dolgozatai; A mult év története, számos illusztrált adoma és a bővített Czimtar.

Ezen sokoldalú és közhasznú naptár ára **36 kr.**

Kapható a Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaságnál, — továbbá minden könyvkereskedésben és dohánytőzsdében.